

Praha 9. června 2013

Počet listů: 5

Přílohy: 3/5

Zápis ze spojeného zasedání Ústředního krizového štábu a Ústřední povodňové komise

Důvod aktivace

Ústřední krizový štáb (dále jen „ÚKŠ“) byl svolán na základě závěrů ze zasedání ÚKŠ dne 8. června 2013 v souvislosti s vývojem mimořádné události – povodňové situace na území ČR - a k ústřední koordinaci prováděných opatření. Předsedou ÚKŠ byl jmenován ministr vnitra. Zasedání ÚKŠ bylo spojeno se zasedáním Ústřední povodňové komise („ÚPK“; v souladu s ustanovením § 39, odst. 2, zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, se stala součástí ÚKŠ).

Datum, čas a místo zahájení

9. června 2013, 16:00 hod., Generální ředitelství HZS ČR, Kloknerova 26, Praha 4

Přítomni

ÚKŠ se sešel v kompletním složení, přizván byl také zástupce ČHMÚ, MMR, MPSV a České geologické služby („ČGS“); přítomen byl rovněž předseda vlády ČR a členové ÚPK (viz prezenční listina).

Předmět zasedání ÚKŠ podle programu

I. Úvodní slovo premiéra

V úvodu jednání premiér přivítal zúčastněné a vyzval resorty, aby podaly informaci o aktuálním stavu.

II. Informace o aktuální situaci a přijatých opatřeních

a) MŽP / ČHMÚ

ČHMÚ: V neděli odpoledne a večer se očekává zpočátku místy, postupně na většině území přeháňky a bouřky, které mohou být ojediněle velmi intenzivní. Bouřky budou ustávat postupně od severozápadu v průběhu pondělka a v noci na úterý. Srážkové úhrny v bouřkách mohou dosáhnout až 40 mm. V noci na pondělí a v pondělí přes den se očekává zejména v Čechách déšť, místy i trvalý. Déšť bude na našem území ustávat od SZ během úterý. V pondělí dosáhnou srážkové úhrny 5 až 30 mm, v Čechách místy až 50 mm, ojediněle až 70 mm. V úterý se předpokládají úhrny 2 až 15 mm, v JV polovině území ojediněle 30 mm, na SZ Čech jen 0 až 2 mm.

V důsledku očekávaných bouřek mohou hladiny, zejm. menších toků, kolísat nebo prudce stoupat. Půda v povodněmi zasažených oblastech je značně nasycena, vzestupy proto mohou být velmi rychlé. Při intenzivních bouřkách nelze vyloučit i rozlití malých toků. Vydatnější srážky, které jsou očekávány z neděle na pondělí a v pondělí povedou k dalším vzestupům hladin, a to nejen v oblastech, které již byly zasaženy předchozí vlnou povodní. Největší vzestupy předpokládáme na tocích v povodí Berounky, Otavy, horní Vltavy a jejich přítocích; vzestupy očekáváme také na horách na severu Čech i Moravy. Zejm. v povodňových oblastech hrozí v důsledku podmáčeného terénu a zesílení větru akutní nebezpečí vyvracení stromů a lokálně může dojít i k sesuvům půdy.

Pro Pardubicko je již vydaná výstraha před silnými bouřkami – to znamená automaticky pro celé území I.SPA. Hydrologická služba ČHMÚ byla instruována, aby vydala raději plané varování, než aby riskovala, že se lidé včas nedozví o hrozícím nebezpečí.

MŽP požádal, zda by členové vlády účastníci se zasedání ÚKŠ/ÚPK mohli formou SMS dostávat aktuální informace o nastalých mimořádných událostech (jako bylo například vylití Zákolanského potoka z koryta a zaplavení vesnice). Ze strany MV bylo toto informování prostřednictvím OPIS přislíbeno.

ČGS informovala, že vede registr území, která byla v minulosti postižena sesuvy půdy; po každých vydatných srážkách očekávají opětovnou aktivaci těchto území a zároveň předpokládají, že mohou vzniknout zcela nové sesuvy. V r. 1997 bylo aktivováno cca 300 nových sesuvů v oblasti moravských Karpat. Sesuvy je ohrožena oblast Českého středohoří, dolní Ohře pod Nechranicemi, Hřenská soutěska (hrozí zřícení skal), úsek kolem Vltavy mezi Štěchovicemi a Vraným a další, případně i bahnotoky a kamenité proudy na vrchovinách.

ČGS rovněž zřídila nepřetržitou telefonní linku (3 čísla), kam mohou lidé hlásit sesuvy či hrozící sesuvy. ČGS neprovozuje monitorovací službu, která by objížděla ČR a sesuvy vyhledávala. Skupina expertů z ŘSD, ČGS a dalších se dnes sešla v Dobkovičkách na místě mimořádné události a zjišťovala možnosti řešení – vesnice Litochovice není přímo ohrožena, ale je potřeba situaci monitorovat.

Premiér uvedl, že je potřeba vytipovat ohrožená místa, upozornit na ně krizové štáby krajů a prostřednictvím HZS a PČR je kontrolovat, aby nezůstala nepovšimnuta, a poté tam vyslat pracovníky ČGS ke zpracování návrhu řešení situace. Je potřeba tyto případy pečlivě monitorovat; existuje riziko, že sesuv zahradí vodní tok, což by mohlo mít fatální důsledky.

ČGS uvedla, že krizová linka, na kterou lidé mohou hlásit nebezpečná místa, již existuje. Starostové často kladou dotazy na úhradu sanace sesuvů. Uvedl, že v minulosti fungoval program MŽP ISPROFIN, který se velmi osvědčil, byl však již ukončen a v současnosti žádný takový nástroj neexistuje. Bylo by dobré podobný program opět zavést. Premiér reagoval, že financování sanace se bude řešit později, teď je důležitější zajistit bezpečnost lidí. Přislíbil, že systém financování bude nalezen.

b) MZe

MZe informovalo o aktuálním stavu na vodních tocích a dílech. Výška hladiny v Mělníku je 570cm, v Litoměřicích 665cm, v Ústí n./L. 789cm. Aktuálně volný retenční objem děl na Vltavské kaskádě je následující: Lipno 38 mil. m³, Orlík 163 mil. m³, Slapy 27 mil. m³. Dohromady s ostatními vodními díly na kaskádě je k dispozici 228 mil. m³ zádržného prostoru (což je ekvivalent celkové kapacity prázdné přehrady Slapy).

c) HZS

HZS informoval o splnění úkolů zadaných na včerejším zasedání ÚKŠ: HZS vyrozuměl všechny dotčené krizové štáby o vyhlášení povodňové aktivity, hlídání protipovodňových zábran a hrází, aby nedocházelo k jejich rozebírání/narušování – příslušníci HZS této věci věnují při činnosti v terénu zvýšenou pozornost. Při zjištění nedostatků vyjela na místo skupina, která zjedнала nápravu situace (výjezd např. do Mělníka). Metodika řešící financování dobrovolných hasičů byla zpracována, zahrnuje výklad a pokyny ke všem myslitelným variantám nasazení jednotek SDH obce. Dokument byl rozeslán všem štábům HZS kraje s pokynem, aby byl předán všem obcím.

Dále seznámil s mimořádnými událostmi za včerejšek: Rozvodněný Zákolanský potok, Nýřany na Plzeňsku a Nový Bor – vlivem silných srážek došlo k vylití místních potoků a nutnému zásahu HZS; na Kladensku bylo evakuováno cca 50 osob a zachraňováno 7 osob. Aktuálně řeší v Rožmitálu pod Třemšínem zřícení stodoly vlivem podmáčeného terénu; kynologové na místě prohledávají trosky. Vesnice Jiřetín na Děčínsku byla vyplavena bouřkou. Na Šluknovsku dnes jednotky HZS řešily cca 25 událostí.

Přehled zásahů jednotek HZS: Celkem bylo řešeno 6.533 mimořádných událostí, aktuálně jich HZS řeší 197 (jde o sdružené zásahy, nikoliv o jednotlivé jako na počátku), počet nasazených hasičů se

již nezvyšuje, celkem jich bylo nasazeno cca 22.000. K 9.6.2013 05:00 hod. bylo evakuováno 21.592 osob a zachráněno 535 osob. Počet postižených obcí byl upřesněn na 813. Byla nasazena všechna velkoobjemová čerpadla, především v Mělníku a v oblasti Nových Kopist, kde se také využívá těžká technika ke stahování vody z lagun blíž k čerpadlům. V rámci psychosociální pomoci HZS hodně spolupracuje s nevládními organizacemi. Některé obce si preventivně vyzvedly další protipovodňové pytle, celkem bylo vydáno cca 77.000 pytlů, 2.700 vysoušečů, 7.000 litrů Sava. Dnes HZS doveze zásilku 10 tun Sava z Bochemie do centrálního skladu, takže jej bude dostatek. Zatím bylo vydáno 37 vysokotlakých vodních čističů, po nichž je velká poptávka, čeká na jejich další dodávku od SSHR.

Logistická základna HZS v Mělníku je dokončena, AČR dokončila výstavbu základny u Litoměřic. Požadavky na nasazení vojáků AČR vznesl Ústecký kraj – 140 příslušníků, kteří mají zítra nastoupit.

MŽP konstatoval, že s opadávající vodou lze vidět špatný stav některých hrází; hrozí jejich provalení i po povodni. HZS v těchto místech vytváří násypy, zpevňuje hráze bagry apod., ale pokud voda stoupne, budou v těchto oblastech problémy.

1.NMV přišel s návrhem, že by obce měly zřídit povodňovou hlídku, aby dokázaly rychle varovat občany před přívalovými povodněmi. Tato možnost vyplývá ze zákona o vodách; je potřeba povodňové komise upozornit, že by tyto hlídky měly vzniknout. MŽP doplnil dotaz na fungování jednotného systému varování v obcích, jehož funkčnost by bylo vhodné vyzkoušet, přítomní se ale dohodli, že by nebylo moudré rozeznávat v této době sirény. Na základě této diskuse byly vytvořeny návrhy usnesení ÚKŠ č. 3 a usnesení ÚPK č. 4 ze dne 9. června 2013, které tento problém řeší (obě usnesení jsou v příloze).

Premiér se dotázal, zda máme k dispozici dostatek velkoobjemových čerpadel; HZS odpověděl, že v zahraničí jsou k dispozici další čerpadla např. v Polsku (byla nám již nabídnuta), mají ale menší výkon než ta naše. Můžeme se také obrátit na Francii nebo Holandsko, které mají čerpadla výkonově srovnatelná s tuzemskými.

d) P ČR

PČR přislíbila, že všechny hlídky PČR vyzve, aby si v terénu všímaly možného rizika přívalové povodně a pokud by zmíněnou situaci identifikovaly, okamžitě tuto informaci předá operačnímu středisku.

Úkol PČR ze včerejšího zasedání byl splněn; PČR kontroluje, zda nedochází k rozebírání protipovodňových hrází a bariér. Situaci bude dále sledovat.

K plnění úkolů PČR je v současnosti nasazeno a aktivně se podílí celkem 170 vojáků AČR (před. v Středočeském, Ústeckém kraji a v Praze). V souvislosti s povodněmi šetří PČR 10 úmrtí osob a 4 pohřešované osoby, během víkendu se vyskytly 3 nové případy trestné činnosti (drobné krádeže). Aktuálně je 86 uzavřených komunikací, na kterých P ČR ve spolupráci s obecní policií zajišťuje dopravní režim. Aktuálně je na výkon služby v souvislosti s povodněmi nasazeno 1.320 policistů nad běžný stav.

1.NMV sdělil, že by bylo užitečné využít k plnění úkolů PČR také Vězeňskou službu a Justiční stráž; k tomu není potřeba přijímat nařízení vlády, bylo dohodnuto, že toto nasazení proběhne na základě již uzavřených dohod.

e) MO:

MO informoval, že je nasazeno 400 vojáků a 44 ks techniky, základna humanitární pomoci v Zahořanech na Litoměřicku funguje. Uskutečnil se první výjezd rekognoskační skupiny k posouzení stavby mostu na Rakovnicku. Vláda by měla ve středu projednat nařízení o povolání 300 vojáků v činné službě k plnění úkolů PČR. AČR je připravena plnit požadavky HZS (monitorování vrtulníkem apod.).

f) SSHR

SSHR zabezpečuje požadavky na věcné zdroje prostřednictvím odborné pracovní skupiny ÚKŠ; všechny uplatněné požadavky se daří uspokojovat. Prostřednictvím karet na odběr pohonných hmot bylo doposud vydáno 73.000 l benzínu a 113.000 l nafty, zítra odebere letecká služba PČR pohonné hmoty pro vrtulníky. Doposud bylo vydáno 175 tankovacích karet, další jsou připraveny. Intenzivně shání 1.000 kondenzačních vysoušečů, budou k dispozici příští týden. K dnešnímu dni byly vydány zásoby v hodnotě cca 127 mil. Kč. (pohotovostní zásoby 121 mil. Kč, pohonné hmoty 6,2 mil. Kč).

g) MF

Vůči 300milionové rezervě vlády na odstraňování prvotních následků byly doposud uplatněny 2 požadavky – Praha (požadavek na 100 mil. Kč, schváleno 50 mil. Kč, uvolněno v pátek; Středočeský kraj – požadavek na 120 mil. Kč, schváleno 50 mil. Kč; bude uvolněno v pondělí). Výše je omezena zmocněním ministra financí a rovněž celkovou částkou 300 mil. Kč – aby se dostalo na všechny kraje. Požadavky dalších krajů MF očekává v pondělí.

V návaznosti na včerejší jednání MF zjišťovalo, zda je možné uhradit poškození techniky FO a PO nasazené během povodní. Zákon o IZS umožňuje náhradu škody za předpokladu, že byla technika nasazena na pokyn velitele zásahu nebo hrozilo bezprostřední ohrožení života, zdraví nebo majetku – možnost náhrady škody je tedy v diskutovaných případech možná.

V souvislosti s tím, že se brzy začne uvažovat o ukončení nouzového stavu, apelovalo MF na vládu, aby bylo postupováno v intencích zákona č. 12/2002 Sb., o obnově území. Není vhodné, když jednotlivé resorty separátně předkládají na jednání vlády materiály týkající se řešení škod ve své působnosti; toto by měla centrálně řešit MF a MMR formou předložení komplexního materiálu vládě do 20 dnů od ukončení nouzového stavu.

h) MD

Stručně informoval o situaci na železnici (jsou uzavřeny 4 úseky) a o silniční síti – v Ústí nad Labem byly otevřeny oba silniční mosty.

i) MPSV:

MPSV ujistilo, že nenastanou komplikace s výplatou sociálních dávek a důchodů – s Českou poštou již byly dohodnuty postupy, aby dávky dostali všichni lidé i v místech, kde jsou nefunkční pobočky České pošty nebo jsou zde jiné provozní problémy. Správa sociálního zabezpečení má uzavřeno pouze jedno pracoviště v Děčíně, které by mělo být v řádu jednoho až dvou dní zprovozněno, žádosti se v mezichase vozí na jinou pobočku, která vše zpracovává. Instituce spadající pod MPSV fungují a občanům jsou peníze řádně vypláceny.

Hlavní nápor žádostí o dávky mimořádné okamžité pomoci začne zřejmě zítra. Ministryně PSV svolala na pondělní ráno poradou, kde bude upřesněn pokyn pro pracoviště Úřadů práce – je třeba akcentovat situaci, úředníci musí být vůči lidem maximálně vstřícní, ale zároveň musí v rámci sociálního šetření učinit vše, co požaduje zákon.

K včera zmíněnému medializovanému případu s dávkami mimořádné okamžité pomoci uvedl, že dotčený p. Richter ani jeho manželka žádnou žádost o dávku nepodali; i přes to ale s ředitelkou příslušného úřadu dohodl, že bude provedeno sociální šetření na místě a v návaznosti na jeho výsledek bude záležitost vyřízena. Na základě toho poskytne MPSV odpovídající mediální reakci, aby se tato zpráva zbytečně nevrhla špatné světlo na fungování systému.

Premiér zdůraznil, že nesmíme připustit, aby veřejnost dospěla k názoru, že změna procesu poskytování (přechod z obecních úřadů pověřených obcí na úřady práce) má negativní dopad. Starostové to dokáží kompetentně posoudit – obdobné události už zažili, takže mohou srovnávat.

k) Různé

HZS doplnil informace o velkoobjemových čerpadlech – v současnosti je nasazeno 8 ks čerpadel HZS, 1 vypůjčené od města Přerov, dále jsou k dispozici ještě 2 čerpadla z majetku Povodí Ohře a Odry.

MŽP přečetl finální návrhy usnesení ÚPK a ÚKŠ, obě byla hlasováním jednomyslně odsouhlasena.

III. Stanovení dalšího termínu jednání ÚKŠ

ÚKŠ se znova sejde 10. června 2013 v 11.00 hod. na stejném místě (budova MV-GŘ HZS ČR).

IV. Vystoupení vedoucího mediální skupiny ÚKŠ – ředitel OTPR MV

Stejně jako včera proběhne po skončení ÚKŠ tisková konference a bude vydána tisková zpráva shrnující výstupy ze zasedání ÚKŠ a o aktuální situaci.

Další jednání ÚKŠ: V pondělí 10. června 2013 v 11.00 hod. na stejném místě (budova MV-GŘ HZS ČR).

Čas ukončení zasedání ÚKŠ: 17.25 hod.

Řídící zasedání ÚKŠ:

RNDr. Petr Nečas, předseda vlády ČR

Za věcnou správnost:

plk. Ing. Daniel Miklós